

**TELEKOMÜNİKASYON
SEKTÖRÜNDE DÜZENLEMELERE
YÖNELİK GELİŞMELER BÜLTENİ**

**Sektörel Araştırma ve Stratejiler
Dairesi Başkanlığı**

**HAZİRAN 2009
SAYI-18**

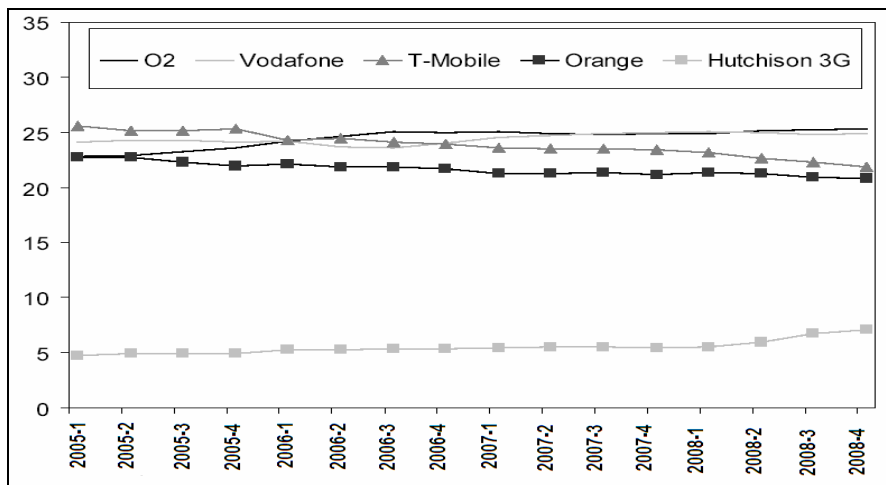

İNGİLTERE

Spektrum Tartışması

İngiltere'nin önde gelen mobil operatörleri O2 ve Vodafone'un sahip oldukları radyo spektrumunu boşaltmak zorunda olmadıkları ifade edilmektedir. İki işletmeci ve Ofcom arasında 900 MHz spektrumunun durumu hakkında yaşanabilecek uzun süreli bir spektrum tartışmasının, hükümetin 2012 yılından itibaren İngiltere'deki her eve genişbant internet erişimi ulaştırılması hedefini zora sokacağı ifade edilmektedir.

900 MHz spektrum bandının kablosuz genişbant hizmetler için ideal olduğu ancak O2 ve Vodafone'un söz konusu spektrumu boşaltmaya zorlamanın gerekmediği ifade edilmektedir. Diğer mobil operatörlerin bu frekans bandında spektrumları bulunmamaktadır ve bu bakımdan O2 ve Vodafone'un haksız avantajlara sahip oldukları yönünde lobi faaliyetlerinde bulunmaktadır. Mevcut spektrum tartışmasına bir çözüm yolu olarak spektrum sınırlayıcı politikaların uygulanması durumunda diğer operatörlerin de bu sürece uzak kalmayabileceği ve mevcut bazı mobil operatörlerin birleşebileceği söylentilerinin doğruluğu söz konusu olabilecektir.

Şekil: Üç Aylık Dönemler İtibariyle Mobil İşletmecilerin Pazar Payları, (%)

Bu süreçte Vodafone ve O2'nin kazanan olarak görünmesine rağmen, sürecin farklı sonuçlarının olabileceği ifade edilmektedir. Raporla göre problemin spektrumun kısıtlanması yoluyla çözülebileceği, böylece spektrumun küçük bir kısmının Vodafone ve O2'ye bırakılabileceği, ancak analog-dijital TV dönüşümüyle ortaya çıkacak 800MHz bantı satılırken söz konusu iki işletmecinin bu banttan mahrum bırakılabileceği belirtilmektedir.

Raporda ayrıca O2 ve Vodafone'un sahip oldukları spektrumda tekrar düzenlemeye gitmeleri önerilmektedir. Sözü geçen spektrum şimdilik temel ses ve veri haberleşmesi için kullanılmaktadır, ancak her iki işletmeci de bu spektrumu daha karmaşık ve daha kârlı veri hizmetlerinde kullanmak istemektedir. Söz konusu spektrum, teoride de olsa daha karmaşık hizmetleri, daha hızlı ve daha güvenilir veri transferleri şeklinde sağlamaktadır. Eğer O2 ve Vodafone 800MHz bantının satışından önce mevcut spektrumlarının kullanımında değişikliğe giderlerse, rakiplerine göre avantajlı konumda olacaklardır.

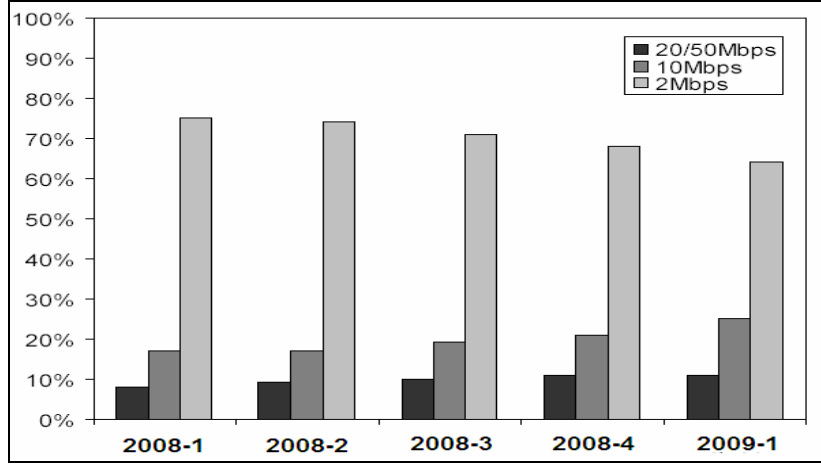
Bt Genişbant Şebekesi

İngiltere'nin yerleşik işletmecisi British Telecom (BT), 20Mbps'e kadar indirme hızı sağlayan ADSL2+ için genişbant şebekesini güncelleneceğini duyurmuştur. İşletmeci, başlangıçta İngiltere hane ve işyerlerinin %40'ını kapsayan 549 adet büyük telefon santralini güncellemeyi planlamaktadır. Tüketicilerin talebine bağlı olarak 2010 Mart ayından itibaren ise %55 kapsama oranında güncelleme yapılması düşünülmektedir.

Yeni geliştirilen hızlar tüketicide ekstra bir maliyet oluşturmayacak ancak mevcut müşterilerin yeni bir sözleşme imzalamaları gerekecektir.

İngiltere'de şu anda birçok alternatif genişbant işletmeci, maksimum 8Mbps genişbant hız sağlayan BT'den daha yüksek hızlarla erişim sağlayabilmektedir. O2 UK -mobil ve genişbant işletmecisi- ve Be 24Mbps hızla genişbant erişim sağlayabilmektedir. Ancak

söz konusu işletmecilerin kapsama alanları BT kadar geniş değildir. BT'nin 4,8 milyon genişbant aboneye sahip olduğu göz önünde bulundurulduğunda, altyapının güncellenmesi İngiltere genişbant erişim hızlarına katkı sağlayacaktır. Şimdiye kadar BT'nin yüksek hızlara yönelik yatırımlardaki eksikliği, İngiltere'de sektör ivmesinin, Almanya ve Fransa gibi ülkelere göre düşük seyretmesine neden olmuştur. Sektörde fiyata dayalı bir rekabet beklenmemektedir, ancak sunulan hizmetin kalitesine dayalı bir rekabet söz konusu olabilecektir. Virgin'in sunduğu 50Mbps'lik genişbant erişimi ve BT'nin kendi fiber optik şebekesini genişletmesi ile oluşan kaliteli ürün pazarı rekabetin temelini oluşturmaktadır.

Şekil: Virgin genişbant abonelerinin indirme hızlarına göre oranları

Söz konusu alt yapı güncellemesi daha çok Londra ve Manchester şehirleri gibi kentsel ağırlıklı bölgelerde yoğunlaşacaktır. Zaten gelişmemiş olan kırsal bölgelerin bu durumda yine zararlı çıkacaktır. Bunun yanında, ülkenin her yerinden genişbant erişimi (en az 2Mbps) hedefleyen hükümet, BT'nin sunduğu BT Genişbant Hızlandırıcı Cihazını dikkate almaktadır. Tüketici hanelerine yerleştirilen BT Genişbant Hızlandırıcı cihazı telefon tellerindeki enterferansı engelleyerek genişbant erişimin hızını artırmaktadır. Müşterilerin talepleri durumunda BT, bu cihazı ücretsiz olarak vermektedir.

Bouygues Telecom France Telecom'a Karşı Açılan Davada Taraf Olmayı Düşünüyor

İliad ve Vivendi daha önce sabit hat yerleşik işletmecisi France Telecom'un pazardaki hakim pozisyonunu kötüye kullandığını iddia ederek AB nezdinde şikayet başvurusunda bulunmuştur. Mobil telekomünikasyon işletmecisi Bouygues bahse konu şikayete katılmayı düşündüğünü bildirmiştir.

France Telecom'un iştiraki olan mobil işletmecisi Orange, şebekesine toptan erişimi yüksek fiyattan tariflendirmek ve TV içerik hakları için aşırı fiyat ödeyerek rakiplerine karşı rekabeti bozucu davranışlarda bulunmakla suçlanmaktadır. Buna karşın Orange, toptan erişim tarifelerinin adil ve şebekeyi işletmek ve geliştirmek için gerekli olduğunu iddia etmektedir.

Bilindiği üzere 2009 yılı Nisan ayında, Almanya'da düzenleyici otoritenin yerel ağ paylaşım ücretlerini düşürmesinin ardından, Deutsche Telecom genişbant şebekesinin kırsal alandaki yayılımını durduracağını açıklamıştı. Almanya ile benzeri bir durumla karşı karşıya kalmak istemeyen düzenleyici otorite ARCEP, France Telecom'un yeni nesil şebeke oluşturulması konusundaki önemli rolünü de göz önüne alarak, YAPA ücretlerini düşürmekten çekinmektedir.

Alternatif işletmeciler France Telecom'a fonksiyonel ayırım yükümlülüğü getirilmesi konusunda ısrar etmektedir. Ancak bu fikir daha önce ARCEP tarafından reddedilmiş bulunmaktadır. Avrupa Komisyonu'nun bu konuda bir karar vererek rekabeti arttırmak için daha sıkı düzenlemeler önermesi mümkün görünmekle beraber; fonksiyonel ayırımın sadece diğer serbestleşme yöntemleri başarısız olduğu zaman kullanılması yönündeki tavrı da bilinmektedir.

France Telecom, sabit pazarda alternatif işletmecilere karşı pazar payı kaybetmekte olduğunu iddia etmektedir. 2008 yılında France Telecom %4,7'lik bir düşüşe tekabül eden 1.335.000 perakende müşterisini kaybetmiştir. Bu düşüş 2009 yılının birinci çeyreğinde de 313,000 abone ile devam etmiştir. Öte yandan; 2008 yılında yerleşik işletmecinin toptan hatları %34'lük artışla 7 milyon seviyesine ulaşmıştır. Bu rakam 2009'un birinci çeyreğinde ise 7.481.000'i bulmuştur. Bu artışın büyük kısmı ayrıştırılmış hatlara olan talepten kaynaklanmaktadır. Ayrıştırılmış hatlara olan talep 2008'de %36'lık artışla 5 milyona ulaşmıştır.

Sonuç itibariyle; France Telecom'un 2008'in son çeyreğinde PSTN ses pazarında %72.4 olan pazar payı 2009 yılının birinci çeyreği sonunda %74'e çıkmıştır. İşletmecinin aynı dönemde ADSL pazarındaki payı ise %49.4'ten %49.2'ye düşmüştür. Bu durum alternatif işletmecilerin iddialarını destekler niteliktedir.

A. Toptan Sabit Piyasalar

1. Toptan genişbant erişim pazarına yönelik yükümlülükler

BnetzA, 3 Haziran 2009 itibariyle toptan genişbant erişim (IP seviyesinde trafik teslimi) pazarında Deutsche Telekom (DT)'a öncül fiyat kontrollerinin tekrar getirilmesi ve referans teklif yayınlama yükümlülüğü uygulamaya karar vermiştir.

Daha önce, Federal İdari Mahkeme Ocak 2009'da söz konusu yükümlülükleri kaldırmıştır. BNetzA'nın daha az müdahaleci veya işletmeciye daha az yük getirecek yükümlülüklerin neden yeterli olmadığını açıklamaması Mahkemenin bu kararına gerekçe olarak gösterilmiştir. BNetzA yeni aldığı kararda yükümlülüklerle ilişkin argümanlarını geliştirmiştir. Yeni kararın, iptal edilen orjinal karar tarihi (13 Eylül 2006) esas alınarak geriye doğru işlemesi de karar altına alınmıştır.

2. BNetzA “ana saha dolapları” için ücretleri belirlemiştir

15 Haziran 2009’da kurum yeni kurulan “ana saha dolapları” için ücretleri belirlemiştir. Uygulamada söz konusu saha dolapları şu alanlarda kurulmuştur:

- Erişim hattının DSL hizmeti sunumu için gereken azami uzunluktan daha fazla olduğu ve bu nedenle MDF’te ayrıştırmanın mümkün olmadığı durumlarda
- Alt yerel ağa erişimin ilgili bölgede az sayıda hane olması nedeniyle karlı olmadığı bölgelerde.

Mart 2009’da kurum DT’yi bakır ağın 1 Mbit/sn indirme ve 128 Kbit/sn yükleme hızına imkan vermeyecek kadar uzun olduğu bölgelerde yeni “ana saha dolabı” kurmakla yükümlü kılmıştır.

Söz konusu ana saha dolabının kurulduğu alanda yeterli miktarda haneye alt yerel ağa erişim ile ulaşılabileceği ve erişim hatlarının yeterince kısa mesafede olacağı şekilde seçilmesi gerekmektedir. Saha dolabının kurulacağı noktanın DT ve erişim talep eden işletmeci tarafından her bir durum için ortak anlaşma yoluyla belirlenmesi gerekmektedir. Kurum bu noktalardan erişim için ücretleri şu şekilde belirlemiştir:

- Bir defaya mahsus ödenecek ücretler için (idari işlemler ve saha dolabı çeşitlerine göre) tavan fiyatlar belirlenmiş, bazı işlemler için ise DT’ye harcanan zaman ve kullanılan malzeme esasına göre ücretlendirme imkanı verilmiştir.
- Aylık ücretler ise normal saha dolaplarından alt yerel ağa erişim ücretleri (7,21€/ay) ile MDF’ten erişim ücretleri (10,20€/ay) arasında kalacak şekilde belirlenmiştir. Ücretler yeni ana saha dolaplarının konumuna göre değişiklik göstermektedir.

B. Toptan Mobil Piyasalar

1. Avrupa Komisyonu Almanya aleyhine ihlal prosedürlerini başlatmıştır

25 Haziran 2009’da komisyon mobil sonlandırma ücretlerinin Komisyon’a ve diğer düzenleyici kurumlara bildirilmeksizin belirlenmesi nedeni ile Almanya aleyhine (Çerçeve

Direktif'in 7 inci Maddesi çerçevesinde) ihlal prosedürlerini başlatmıştır.

Kurum genellikle yükümlülükleri, ücretleri ve referans teklif onaylarını piyasa analizi çalışmalarından ayrı şekilde yürütmekte ve Komisyon'a bildirmemektedir. Kurum'un mobil şebekelerde çağrı sonlandırma ile ilgili piyasa analizleri sonuçlarının Komisyon'a bildirildiği tarihte (Ekim 2008) ayrıntılı tarife kontrol detaylarının belirlenmemiş olması nedeni ile Komisyon Kurum'u ağır şekilde eleştirmişti. Ayrıca Komisyon Kurum'u Şubat 2009'da sabit şebekelerde arabağlantı piyasası analizlerinde de benzer tutumu nedeni ile eleştirmişti.

Bu çerçevede Komisyon BNetzA'yı AB'nin şeffaflık mekanizmalarının boşluklarından yararlanmakla itham etmektedir. Kamuoyu danışma süreci işletilmeksizin fiyat kontrollerinin uygulanması rekabeti ve AB tek pazar hedefini sekteye uğratmaktadır. Soruşturma sadece mobil sonlandırma ücretleri ile ilgili olup sabitte sonlandırma ile ilgili ücretlerin 2011 yılında yürürlüğe girecek olması nedeni ile aciliyet arz etmediği değerlendirilmiştir.

Kurum tarife onaylarının bildirim tabi olmadığını öne sürmekte ve Alman kanunlarına göre Kurumun bu tür kararlarını almak için ancak 10 haftalık süresi olduğunu belirtmektedir.

Kurum Komisyon'a cevabını iki hafta içinde bildirmek durumundadır. Komisyon'un Kurum'un cevabını ikna edici bulmaması durumunda ikinci aşamada gerekçeli görüş yayınlayacaktır. Bilahare Kurum'un gerekçeli karara uygun bir adım atmaması durumunda Komisyon konuyu Avrupa Adalet Divanı'na götürebilecektir.

C. Spektrum

1. Parlamento ve BNetzA sayısal artık ile ilgili kararlar almıştır

Haziran 2009'da Parlamento ve Kurum telsiz genişbant erişim hizmetleri için ayrılan 790-862 MHz bandına yönelik kararlar almıştır.

a) Parlamento 790-862 MHz bandının telsiz genişbant için ayrılmasını öngören yönetmeliği onaylamıştır.

Mayıs 2009'da telsiz mikrofon kullanıcılarının protestoları nedeni ile ertelenen karar, 12 Haziran 2009'da Parlamentonun ikinci kanadı olan Bundesrat tarafından onaylanmıştır. Bu süreç içinde federal hükümet geçiş maliyetlerini karşılayacağını taahhüt etmiş ve ilgili taraflarla görüş birliğine varılmıştır.

b) BNetzA frekans kullanım planına ilişkin kamuoyuna danışma sürecini işletmektedir. Söz konusu süreç 3 Haziran-5 Ağustos tarihlerini kapsamaktadır.

- Kurum 790-862 MHz bandı ve askeri kullanım tarafından bırakılan 1800 MHz bandında 2x15 MHz'lik bandını "telekomünikasyon hizmetleri için telsiz şebeke erişimi" için tahsis etmeyi öngörmektedir. Bu öngörünün kaleme alınış biçimi teknoloji tarafsız bir yaklaşımı göstermektedir.
- Kurum 790-862 MHz bandında telsiz mikrofon kullanımının mevcut genel veya bireysel lisanslar kapsamında 2015 sonuna kadar devam etmesini öngörmektedir. Söz konusu cihazlar aynı zamanda 1452-1477.5 MHz (önerilen), 1785-1800 MHz (2006'dan bu yana kullanılan) ve 1800-1805 MHz (önerilen) bantlarda da kullanılabilir.

2. Genişbant telsiz erişim (3.4-3.6 GHz)

Kurum 3.4-3.6 GHz bandında 2006 Aralık ayında yapılan ihalede talep alınmayan spektrumu tahsis etmek için yeni bir girişim başlatmıştır. Kurum Haziran 2008'de spektrumu 30 farklı bölgede kullanım için öneren bir karar yayınlamıştır. Bu karara herhangi bir başvuru alınmamış olması nedeni ile karar yürürlükten kaldırılmış ve spektrumu "ilk gelen alır" yöntemine göre tahsis etmeye karar vermiştir. İlgilenen kişilerin 10 yıllık bir lisans için başvurabileceği ve 2x21 Mhz'e kadar spektrum alabileceği belirtilmektedir. 8 hafta içinde alınacak tüm başvurular aynı anda yapılmış kabul edilecek, diğer başvurular ise başvuru sırasına göre değerlendirilecektir.

D. Diğer

1. Çocuk pornosu içerikli sitelere erişimin engellenmesi için Kanun

18 Haziran 2009'da Bundestag (Parlamento'nun birinci kanadı) 10.000'den fazla abonesi bulunan işletmecilere çocuk pornosu bulunan sitelere erişimi engelleme yükümlülüğü getiren yasayı kabul etmiştir. Kara liste, Federal Polis tarafından yönetilecek ve güncellenecektir. Federal Komisyoner Ofisi'nde listenin yönetimi için yeni bir konsey kurulmuştur. İnternet servis sağlayıcılar asgari DNS seviyesinde erişimi engellemekle yükümlüdür. Buna göre DNS sunucusu bu tür içerikli bir siteye yönelik erişim talebine uyarı mahiyetli bir ifade içeren sunucuya yönlendirecektir. Ancak kanun koyucular kullanıcıların bu tür bir yöntemi kolaylıkla aşabileceğini öne sürmüştür. İSS'lerin erişimi engellemek için gönüllü olarak başka yöntemler kullanması da mümkündür.

Kanun tasarı aşamasında iken kamuoyunda yoğun bir tartışma yaşanmasına neden olmuştur. İnternetin sansürlenmesine karşı çıkan bir oluşum kısa zamanda 134.000 imza toplamıştır. Parlamento'nun ikinci kanadı Bundesrat da tasarıyı eleştirmiştir. Yasa Bundesrat'ta da tartışılacaktır, ancak onayı gerekmemektedir.

Koalisyon partileri bu eleştirilere filtreleme mekanizmasının "öldürücü oyunlar" veya telif haklarını ihlal eden siteleri kapsayacak şekilde genişletilmesinin söz konusu olmadığını bildirmiştir. Ayrıca sitelerin çocuk pornosu içeriklerini düzeltmelerine yönelik girişimlerin yeterli olmaması durumunda kara listeye alınması öngörülmektedir. İSS'lerin engelleme mekanizmalarını 6 ay içinde hazırlamaları gerekmektedir. Yasa kısa süreli bir uygulama öngörmektedir. 2012 yılı sonunda yasanın yürürlüğü sona erecektir.

Acil Arama Cevaplama Hizmet Sağlayıcısı

İletişim Düzenleme Kurulu Comreg, tüm yetkilendirilmiş işletmecilerden yeni acil arama cevaplama hizmet sağlayıcısı “BT Ireland” ile bağlantıya geçmelerini istemektedir. Böylece önümüzdeki bir kaç ay içerisinde eski sağlayıcı Eircom’dan yeni sağlayıcıya sorunsuz bir geçişin temin edilmesi sağlanmış olacaktır.

Haberleşme, Enerji ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı, bir açık ihale sürecinin ardından, Şubat 2009’da “BT Ireland”ı yeni acil arama cevaplama hizmeti sağlayıcısı olarak belirlemiş bulunmaktadır. 2009 sonuna kadar bu görevi Eircom’dan devralacak olan BT Ireland, tüm ilgili işletmeciler ve diğer paydaşlar ile temasa geçerek geçiş konusunda danışma sürecini başlatmıştır. Söz konusu altyapının kritik önemi gereğince Comreg tüm işletmecilerden BT Ireland ile irtibata geçerek ön teklif ve teknik özellikler ile ilgili dokümanlara erişmelerini istemiştir.

Bu vesile ile Comreg tüm tüketicilere, acil yardım hizmetlerinden faydalanmak için sabit veya mobil telefonlardan 112’yi çevirmeleri gerektiğini hatırlatmaktadır. 112 tüm Avrupa genelinde geçerli acil yardım numarasıdır ve Avrupa yolculuklarında gerektiğinde kullanılabilir. İrlanda ve İngiltere’de acil yardım hizmetleri için 112 yanında 999 numarası da kullanılmaktadır.

112 ilk yardım numarası, 1991’de Avrupa’da acil hizmetlere daha kolay ulaşılabilmesi için tanımlanmış ve 1998’de AB tüm sabit ve mobil kullanıcıların ücretsiz olarak 112’yi arayabilmeleri kuralını getirmiştir.

2.3 GHz Frekans Bandı

Mobil telsiz hizmetlerin tüketicilere ulaştırılması için 4 GHz’in altındaki frekansların optimum olduğunu değerlendiren İrlanda düzenleyici otoritesi Comreg, 2300 – 2400

MHz (2.3 GHz bandı) aralığını İrlanda genelinde lisanslamak amacıyla bir danışma süreci başlatmıştır. Henüz Avrupa genelinde uyumlaştırılmış (harmonize) bir bant olmamasına karşın, Comreg bu bandın bir takvime bağlı olarak kullanılabilir hale gelmesinin hem tüketiciler hem de hizmet sağlayıcılar için faydalı olacağını düşünmektedir. ETSI seviyesinde devam eden, bu bandın Avrupa genelinde uyumlaştırılmasını sağlamaya yönelik çalışmalar, bu bandın telsiz genişbant hizmetlerinin sunumunda kullanılmasını sağlamayı desteklemektedir.

Kamuoyu danışma sürecinde Comreg, olası kanal bant genişliği ile lisansların ulusal, bölgesel ya da yerel seviyede verilmesi gibi spektrumun sunulmasını en iyi yapacak seçenekleri de içeren önerilerini sunmaktadır. Bunlara ilave olarak Comreg, bloklar arasında koruyucu aralıkların uygulanması ve lisansların ihale ile verilmesini de önermektedir. Bunların dışında izin verilecek güç sınırları ve bant dışına taşan yayılım limitleri gibi teknik konuları da tartışmaya açmaktadır.

Comreg aynı danışma sürecinde rekabeti desteklemek için, işletmecilerin belirli bir bölgede sahip olabileceği maksimum spektrum miktarını belirlemek üzere bir spektrum tavanı tanımlanmaktadır.

Bu süreçte, bu bantlarda önceden lisanslanmış ve halen çalışmakta olan hizmetlerin durumu da sorgulanmaktadır.

Genişbant Stratejisine İlişkin Kısa Dönem Planın Temel Unsurları Açıklandı.

10 Haziran 2009 tarihinde İtalyan hükümeti tarafından hazırlanan ve ülkenin toplam nüfusunun yaklaşık %13'ünü kapsayan 'sayısal uçurum (digital divide) probleminin çözümüne yönelik hususları içeren raporun bazı bölümleri kamuoyuyla paylaşıldı.

Söz konusu dokümanın Mayıs 2009 tarihinde hazırlanan ve İtalya'nın genişbant internet stratejileriyle ilgili olan 105 sayfalık rapor 'Wikileaks' internet sitesinde yayımlanan Caio raporunda yer verilen bazı bilgi ve önerilere dayandırıldığı görülmektedir.

İktisadi Kalkınma Bakanlığınca yapılan açıklamada 2012 yılında bitirilmesi ön görülen proje kapsamında toplam 1.471 milyar avroluk bir yatırımla hedef kitleye 2 ila 20 Mbps hızlarında genişbant erişimi sağlanmasının planlandığı belirtilmektedir. Proje sonunda nüfusun %95.6'sına 20 Mbps sabit erişim sağlanması, %3.9'luk kısmına ise telsiz genişbant erişim teknolojisi kullanılarak hizmet götürülmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, Mr. Romani hâlihazırda 264 milyon avroluk bir altyapı yatırımı yapıldığını ifade etmiş ve ilgili dönemde yapılacak yatırımla ilgili genel bir bilgilendirme yapmıştır. Buna göre temel yatırım kalemleri üç bloktan oluşmaktadır.

- 1000 telsiz radyo link anahtarı (switches with wireless radio links) ve 2900 fiber bağlantısını (switches with fibre) kapsayan 564 milyon avroluk yatırım,
- 8000 anahtarın (switch) değiştirilmesini içeren 161 milyon avroluk yatırım,
- Sabit ve mobil erişim şebekelerinin tadilat ve yenileştirilmesini kapsayan 747 milyon avroluk yatırım.

Mr. Romani'ye göre bu kısa vadeli program, bir sonraki aşama olan ve 50 Mbps erişim hızı sağlayacak yeni nesil fiber şebekelerine geçiş için de önemli bir adımı oluşturacaktır.

İtalya Düzenleyici Kurumu (AGCOM) Kiralık Hatlara İlişkin Piyasada Deregülasyon Süreci Öngörüyor

18 Haziran 2009 tarihinde AGCOM perakende seviyede kiralık hatlara ilişkin piyasada deregülasyon sürecini öngören bir rapor yayımladı. Henüz taslak aşamasında olan rapor kapsamında yapılan analize göre söz konusu market öncül düzenleme için gerekli görülen üç kriter testini (three criteria test) karşılamamakta ve dolayısıyla burada öncül düzenleme gerekli görülmemektedir. Söz konusu test ilgili piyasada yüksek ve geçici olmayan piyasaya giriş engellerinin bulunup bulunmadığı, yakın gelecekte rekabet ortamının oluşup oluşmayacağına ilişkin analiz ve rekabet hukukunun tek başına yeterli

olup olmayacağı değerlendirilmesini içermektedir. Aynı şekilde AB Komisyonu tarafından hazırlanan piyasa tanımlamalarında da bu piyasa öncül yükümlülük kapsamında ele alınmamaktadır.

Tablo: Perakende Seviyede Kiralık Hatlara İlişkin 'Üç Kriter Testi'

Öncül düzenleme için üç kriter testi	AGCOM Tespitleri
İlgili piyasada yüksek ve geçici olmayan piyasaya giriş engellerinin bulunup bulunmaması	Piyasa giriş engeli bulunmamaktadır; <ul style="list-style-type: none"> • Alternatif operatörlerin kendi şebekeleri var. • Telecom Italia'nın toptan seviyede yükümlülükleri devam ediyor.
Yakın gelecekte rekabet ortamının oluşup oluşmayacağı	Rekabetin artma trendi bulunmaktadır; <ul style="list-style-type: none"> ▪ Telecom Italia'nın piyasa payı azalmakta, (2004 'de %92'den 2008'de %79'a) ▪ Düşen fiyatlar ▪ Potansiyel rekabetin varlığı ▪ Genişleme üzerinde engel yok
Rekabet hukukunun tek başına yeterli olup olmayacağı	Analize tabi tutulmamıştır (diğer iki kriterin sağlanamaması yeterli görülmektedir.)

İlgili piyasada AGCOM Telecom Italia (TI) şirketini Haziran 2006 tarihinde etkin piyasa gücüne sahip işletmeci olarak belirlemiş ve şeffaflık, ayrımcı olmama ve fiyat kontrolü yükümlülükleri getirmiştir. Yeni düzenlemenin yürürlüğe girmesini müteakip sayılan yükümlülükler kaldırılacak olup, hazırlanan rapora ilişkin ilgili tarafların ve kamuoyu görüşü alma süresi 24 Temmuz 2009 tarihinde sona erecektir. Aynı şekilde AB Komisyonu tarafından hazırlanan piyasa tanımlamalarında da bu piyasa öncül yükümlülük kapsamında ele alınmamaktadır. AGCOM kamuoyu görüşlerinin alınmasını müteakip, tekrar gözden geçireceği rapor ve ilgili düzenlemeyi AB Komisyonu ve diğer üye ülkeler düzenleyici kurumlarına iletacaktır.

AGCOM Sabit Erişim Piyasalarına İlişkin İkinci Etap Analiz Sonuçlarını Yayımladı

AGCOM 18 Haziran 2009 tarihinde toptan seviyede sabit erişim piyasalarına ilişkin pazar tanımları ve etkin piyasa gücü tespitlerini içeren ikinci etap analiz sonuçlarını kamuoyuna açıkladı. Söz konusu raporda,

- Mesken ve ticari kullanıcılar için sabit bir noktada kamu telefon şebekesine erişim piyasası (Piyasa 1),
- Sabit bir noktada genişbant ve/veya ses hizmetlerinin sunumu için toptan (fiziksel) şebeke altyapısına erişim (paylaşımlı ya da tam erişim ve borulara erişim dahil) piyasası (Piyasa 4),
- Sabit bir noktada genişbant hizmetlerinin sunumu için toptan genişbant erişim (sanal şebeke erişimi, veri akış erişimi dahil) piyasası (Piyasa 5),

tanımlarına yer verilmiş ve Telecom Italia (TI) etkin piyasa gücüne sahip işletmeci olarak tespit edilmiştir. Zamanlama şu an için belli olmamakla birlikte, ilgili piyasalardaki etkin piyasa gücüne sahip işletmeciye uygulanacak yükümlülüklerin daha sonraki aşamalarda belirleneceği de ifade edilmektedir.

İktisadi Kalkınma Bakanlığı Tarafından 2100 Mhz Bandında 3G Spektrum İhalesi Yapıldı.

İktisadi Kalkınma Bakanlığı, 6 Haziran 2009 tarihinde, üç blok 2X5 MHz bandın Telecom Italia Mobile (TIM), Vodafone ve Wind operatörlerine verildiğini duyurdu. H3G isimli şirket ise ihaleye kayıtlı olmasına rağmen, herhangi bir teklifte bulunmamıştır.

İhalenin ilk etabında belirlenen € 495.798.623 rakamında bir tekli yapılmamış ve lisanslar ikinci etap sonunda verilmiştir. Bu etapta; Vodafone 90.2100 milyon avro, TIM 88.7820 milyon avro ve Wind ise 88.7815 milyon avro teklifleriyle söz konusu spektrum bantlarının kullanım haklarını almışlardır. Anılan işletmecilere verilen spektrum ulusal frekans tahsis planında belirtildiği şekilde IMT2000/UMTS servisi için kullanılacaktır.

Sabit Toptan Pazarı

15 Mayıs ve 5 Haziran 2009 tarihlerinde İspanya düzenleyici kurumu CMT, Avrupa Komisyonuna aşağıdaki hususlara ilişkin teklifini sunmuştur. Söz konusu teklife göre;

- Perakende kiralık hatlar ve toptan kiralık hatların karasal trunk bölümü için piyasanın deregülasyonu,
- Telefonica'nın, deniz altındaki 10 adet trunk kısmı ve kiralık hatların sonlandırma kısımlarına ilişkin toptan piyasada düzenlemeye tabi tutulmasına devam edilmesi.

öngörülmektedir.

Bu kapsamda CMT, perakende kiralık hatlar piyasasında, öncül düzenleme için karşılanması gereken 3-kriter testinin karşılanmadığını belirterek, Telefonica'nın perakende piyasadaki mevcut yükümlülüklerinin kaldırılmasını teklif etmektedir.

Ayrıca, bu öneriler ile CMT, benzer olmayan rekabet koşulları nedeniyle, her bir yön ve iki ayrı coğrafi piyasa (kiralık hatların karasal kısımları ve denizaltındaki trunk kısımları) için farklı ürün piyasası tanımlaması yapmayı teklif etmiştir.

Perakende Piyasa

Elektronik haberleşme hizmetlerinde tüketici haklarına ilişkin yasa tasarısı

30 Mayıs 2009 tarihinde İspanya hükümeti elektronik haberleşme sektöründe tüketicilerin haklarına ilişkin bir yasa tasarısını yayınlamıştır. Yasanın 30 Ağustos 2009 tarihinde yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

Söz konusu tasarının getirecek olduğu yeniliklere aşağıda yer verilmektedir.

- Numara taşınabilirliği: Sabit ve mobil numaraların taşınması, taşıma talebinin alındığı tarihin ertesi günü başlamak üzere, 4 iş gününden 2 işgününe düşürülmektedir.
- Etkin genişbant hızı: Elektronik haberleşme hizmetleri sağlayıcıları, hizmet verdikleri teknolojinin imkan verdiği teorik hızını aşan genişbant hızı reklamı yapamayacaklardır. Bu kapsamda; hizmet sözleşmesi yapılmadan önce pratikteki bağlantı hızını kısıtlayabilecek faktörler konusunda tüketicilerin tam ve doğru olarak bilgilendirilmesi gerekecektir.
- Hizmetin iptali: Hizmetin iptal (sonlandırılması) süresi 15 takvim gününden 2 takvim gününe indirilmektedir ve elektronik haberleşme hizmeti sağlayıcıları söz konusu 2 günden daha uzun süre için bir ücret tahsil edemeyeceklerdir.
- Son kullanıcı sözleşmelerinin asgari süresi: Son kullanıcı sözleşmeleri asgari sözleşme süresini ve bu sürenin ihlali durumundaki prosedüre ilişkin hükümleri içerecektir. Sözleşmeler aynı zamanda tüketicilerin hangi yollarla şikayette bulunabileceklerine ilişkin bir prosedürü de içerecektir. Bu çerçevede, elektronik haberleşme hizmeti sağlayıcısının sözleşmenin hükümlerini tek taraflı olarak değiştirmesi durumunda tüketici sözleşmeyi herhangi bir yaptırım olmaksızın sona erdirebilecektir.
- Şeffaflık: Herhangi bir hizmete abone yapılmadan önce hizmet sağlayıcı tüketiciye açık, net, ayrıntılı ve yeterli bilgi vermekle yükümlü olacaktır. Tüm promosyon reklamları söz konusu promosyonların süresini de içermek durumundadır.
- İnternet erişim hizmetinde kesintiler ve tazminat: Tüketiciler, 08.00-22.00 saatleri arasında 6 saati aşan internet kesintisi olması durumunda (hem mobil hem de sabit internet erişimi için) tazminat almaya hak kazanacaklardır. Söz konusu tazminat bir sonraki faturada gösterilmek ve sabit ücretin belirli bir oranı şeklinde tespit edilmek zorundadır. İnternet erişim hizmeti sabit bir ücrete dayalı (kullanılan miktara göre değişmiyorsa) olarak belirli bir paket hizmetinin (bundle, birden fazla hizmetin birlikte sunulması halinde) içinde sunuluyorsa, hizmet sağlayıcı (mobil veya sabit hizmet sağlayıcı) her bir hizmetin fiyatını, sunduğu ticari teklifin

içerisinde ayrı ayrı göstermek zorundadır. Aksi halde, paket halinde sunulan hizmetlerin fiyatının yarısının, internet hizmetleri için tahsil edildiği varsayımına göre tazminat hesaplanacaktır.

- Hizmet sağlayıcılar ve tüketiciler arasındaki uzlaşmazlıkların çözümü: Tüketiciler, Sanayi Bakanlığı Telekomünikasyon Genel Sekreterliğine şikayetlerini iletebilecekler ve 6 ay içerisinde söz konusu sekreterlik tarafından bağlayıcı bir karar alınacaktır.

Radyo Spektrum

2 Ocak 2009 tarihinde Sanayi Bakanlığı analog frekansların değişimi nedeniyle boşalan 790-862 MHz bandının, en geç Ocak 2015'ten itibaren yayıncılık dışındaki hizmetler (mobil genişbant dahil) için yeniden tahsisinin yapılacağını duyurmuştur.

Yapılan duyuruda, ilk safhada, 3 Nisan 2010- 1 Ocak 2015 tarihleri arasında UHF bandının TV yayıncıları tarafından kullanılacağı ifade edilmiştir.

Kamu Hizmeti Yayıncılığının Finansmanı İçin Telekom İşletmecilerine Getirilen Yeni Vergi

İspanya, kamu hizmeti yayıncılığı yapan televizyonunda reklam yayınlarının kaldırılmasına ve bundan dolayı oluşacak gelir kaybını ticari yayıncılara ve telekomünikasyon işletmecilerine getirilen yeni vergiler yoluyla telafi edilmesine karar vermiştir.

Bakanlar Kurulu konuya ilişkin yasa tasarısını benimsemiştir ve söz konusu tasarının Ekim 2009 itibariyle yasalaşarak yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

Yasa tasarısına göre, kamu hizmeti yayıncılığının finanse edilmesi için, ülke sathında ya da en az iki farklı bölgede faaliyet gösteren telekomünikasyon işletmecilerinin gelirlerinin binde 9'u (% 0.9) oranında vergi ve radyo spektrum kullanım ücretlerinin % 80'i tahsis edilecektir.

Avrupa Adalet Divanı'nın Hollanda Mobil İşletmecilerin Ortak Uygulamasına İlişkin Ön Kararı

4 Haziran 2009'da Avrupa Adalet Divanı AB Antlaşmasının 81.maddesi altında hukuki olmayan ortak uygulamalar kavramına ilişkin geniş açıklama içeren bir ön karar yayınladı. Bu kararın uyarınca, telekomünikasyon operatörleri rakipleri ile gizli bilgilerini paylaşırken çok dikkatli olmak durumundadır. İfadeler açık bir şekilde şu mesajı vermektedir: "rakiplerin duyarlı ticari bilgileri tartıştığı toplantıda yer alma".

Geçmiş Bilgiler:

30 Aralık 2002'de Hollanda Rekabet Kurumu Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa), 5 mobil operatöre (O2 (önceden Telfort), Orange (önceden Dutchtone), T-mobile (önceden Ben) and Vodafone (önceden Libertel-Vodafone)) illegal bir anlaşma veya ortak uygulama sebebiyle toplam 88 milyon Avro ceza kesti.

NMa beş operatörü 13 Haziran 2001'de toplantı yapıp faturalı abonelerde standart tedarikçi ödemelerindeki indirimlere ilişkin duyarlı bilgilerini birbirleriyle paylaştıkları için suçladı. Bu indirimler 2001 yılı yazında gerçekleşti.

2004 yılında NMa operatörlerce tedarikçi indirimi uygulanmasıyla abonelik satışından elde edilen gelirin daha düşük olduğunu gösteren bulgular sebebiyle ceza miktarını 52 milyon Avroya indirdi.

Temmuz 2006'da Rotterdam Bölge Mahkemesi NMa'nın kararını şu gerekçelerle iptal etti:

- Rekabet Kurumu toplantı yapılması ile tedarikçi indirimleri arasında bir sebep sonuç ilişkisi olduğuna ilişkin bir kanıt bulunmadığı gerçeğini göz ardı etmiştir.

- O2 ve Orange'ın ortak uygulamaya katıldığı tam olarak kanıtlanmamıştır.

Mahkeme davayı tekrar NMa'ya gönderdi.

KPN, Orange, T-Mobile ve Vodafone ile birlikte NMa da Bölge Mahkemesinin kararını Hollanda Ticaret ve Sanayi Temyiz Mahkemesine taşıdı. Temyiz mahkemesi de AB antlaşmasının 81.maddesindeki ortak uygulamanın tanımı ve gizli bilgilerin paylaşılmasının yasallığı ile ilgili soruları Avrupa Adalet Divanına iletti.

Avrupa Adalet Divanı (AAD) Kararları:

1. İlegal ortak uygulamaların tanımı ve kanıtlanması:

AAD ortak uygulama kavramını aşağıdaki şekilde tanımlamıştır:

“... düzenli bir anlaşmanın sağlanması aşamasından önce yapılan ve açıkça rekabetin yerini alacak sonuçlar doğuracak olan taraflar arasında bir koordinasyon biçimi.” (para. 26)

Ortak bir uygulamanın rekabet dışı bir uygulama olup olmadığına ve dolayısıyla illegal olup olmadığına karar vermek için ise AAD şu ifadeyi kullanmıştır:

“... elde edilmeye çalışılan amaca ve onun ekonomik ve yasal kapsamına ilişkin yakın ilgi bulunması gerekmektedir. Bunun yanında, tarafların niyeti ortak uygulamanın kısıtlayıcı olup olmadığına karar vermek için temel bir etken olmasa da, Avrupa Birliği Komisyonu veya dengi bir yasama organının bunu dikkate almasının önünde bir engel bulunmamaktadır.” (para. 27)

Fiyat sabitleme gibi bazı ortak uygulamalar kendiliğinden illegaldir. Bu tip ortak uygulamalar doğası gereği normal rekabetin çalışmasına zararlıdır. Bu durumlarda rekabet kurumu ortak bir uygulama olduğunu kanıtlamak durumundadır fakat bunun rekabete aykırı bir eylem olduğunu kanıtlamak durumunda değildir. (para. 29)

Ortak bir uygulama olduğunu kanıtlamak için rekabet kurumu şu 3 şeye bakmalıdır: (para. 51)

1. Katılımcıların birbirleriyle anlaşmaya çalışması,
2. Bunun pazara taşınması,
3. Ve bu ikisi arasında bir sebep sonuç ilişkisinin kurulması.

Fakat AAD rekabet kurumlarının kanıt seviyesini aşağı çeken yeni bir varsayım ekledi. Buna göre eğer taraflar ortak bir uygulamaya kalktıysa ve pazarda aktif olarak devam ediyorlarsa, taraflarca rakiplerle ilgili değiş tokuş edilen bilginin pazara yansımada hesaba katıldığı kabul edilir, taraflar aksini ispat edene kadar.

AAD bu varsayımın sadece bir kez ortaklık yapılması ve bunun düzenli zaman aralıklarıyla takviye edilmesi durumunda uygulandığını belirtmiştir. (para. 51)

2. Duyarlı ticari bilgilerin değiş tokuşu telekom işletmecileri arasında da illegal midir?

AAD duyarlı bilginin değiş tokuşunun da eğer rekabet eden taraflar arasında hâkim olması gereken rekabetçi belirsizliğin ortadan kalkmasına sebep oluyorsa kendiliğinden (mesela pazarda olumsuz etkilerinin bulunduğu ispat edilmeksizin) illegal olan ortak bir uygulama olabileceğini ifade etmiştir. Bu durum özellikle yüksek yoğunlukta oligopolistik pazarlarda geçerlidir.

AAD'ye göre:

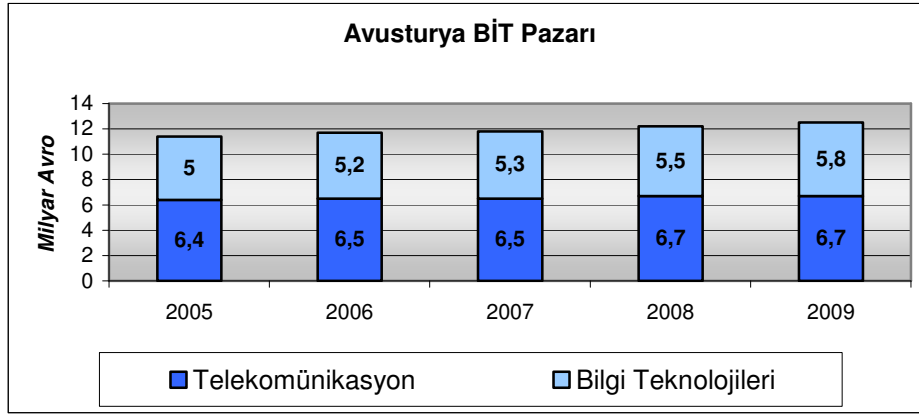
“... operatörlerin kendilerini rakiplerinin mevcut veya umulan davranışlarına göre uyumlulaştırmaya hakları olsa bile, eğer böyle bir iletişimin sonuçları normal şartlarda pazarda olan rekabete (ürün veya hizmet çeşitliliği, pazardaki oyuncuların sayısı ve büyüklüğü ve pazarın hacmi gibi) uymuyorsa, mevcut veya potansiyel rakiplerinin pazardaki davranışlarını etkileyecek doğrudan veya dolaylı bir iletişim kurmak veya pazarda göstereceği tavırla ilgili kararlarını veya eğilimlerini ifşa etmek gibi bir hakları bulunmayabilir.” (para. 33)

Bilgilerin paylaşılması sadece son kullanıcılar tarafından ödenen ücretle ilgili olduğunda

değil aynı zamanda tedarikçilere yapılacak ödemeler gibi perakende fiyatların belirlenmesinde de bir etken olması halinde de kendiliğinden illegal olabilmektedir.

Aşağıda yer alan grafiğe göre Avusturya BİT pazarının 2005 – 2009 yılları arasında sürekli büyüme eğilimi gösterdiği görülmektedir.

Grafik: Avusturya BİT Pazarı, 2005–2009

Kaynak: EITO

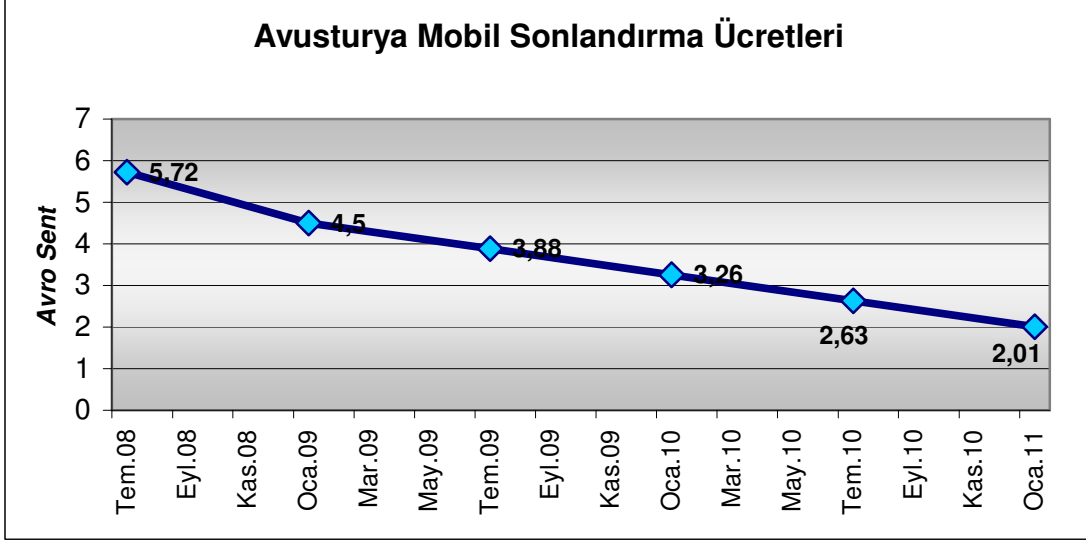
Avusturya Mobil Sonlandırma Ücretleri

Çizelge: Avusturya Mobil Sonlandırma Ücretlerinin Azalma Trendi, 2008 – 2011

(Avro Sent)	01.07.2008	01.01.2009	01.07.2009	01.01.2010	01.07.2010	01.01.2011
mobilkom Austria	5,72	4,5	3,88	3,26	2,63	2,01
T-Mobile	5,72	4,5	3,88	3,26	2,63	2,01
Orange	5,72	4,5	3,88	3,26	2,63	2,01
Hutchison	5,72	4,5	3,88	3,26	2,63	2,01

Yukarıdaki çizelgede Avusturya mobil sonlandırma ücretlerindeki azalma trendi ve ilerleyen dönemlerde yapılması öngörülen düşüşlere yer verilmektedir. Buna göre ilgili

pazarda sonlandırma ücretlerinin 2011 yılının başından itibaren 2,01 Avro Sent olması öngörülmektedir.

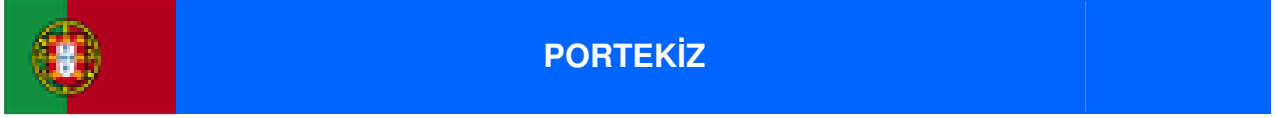

Grafik: Avusturya Mobil Sonlandırma Ücretlerinin Azalma Eğilimi, 2008 – 2011

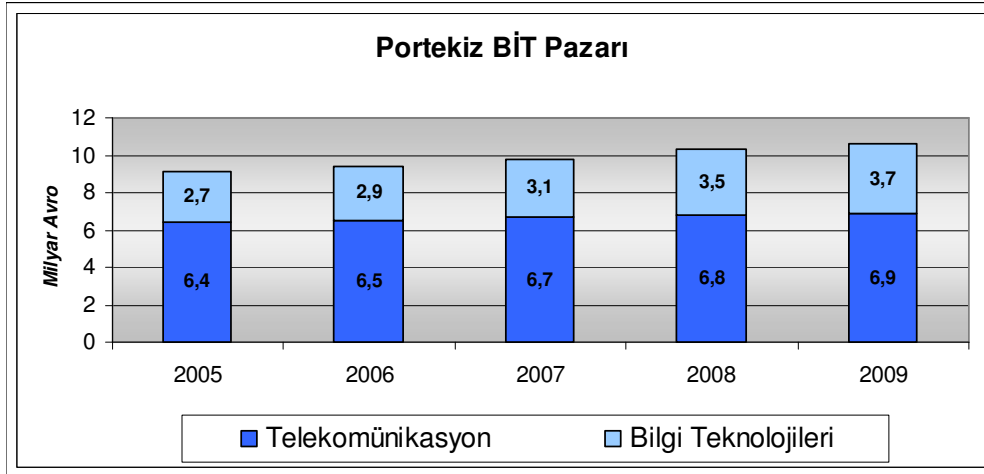
Telekom Avusturya Genişbantta 1,5 Milyar Avro Yatırım Yapacaktır

Telekom Avusturya kırsal alanlarda VDSL2 teknolojisi kurmaktadır. Ayrıca Telekom Avusturya fibere şebekelere yatırım yapmakta ve bunlar üzerinden test-deneme yapmayı planlamaktadır. “Fiber şehir” adı verilen proje ile 2009 ve 2010 yılında yapılması planlanmakta olan yatırımlar binaya kadar ve hatta eve kadar fiber (FTTC, FTTB ve FTTH) altyapısının kombinasyonunun kurulmasını kapsamaktadır. Buna göre Klagenfurt şehrinde ve Viyana'nın iki bölgesinde yaklaşık 150.000 hanenin 1 Gbit/s hızında genişbantta sahip olması planlanmaktadır. Ayrıca topografya ve bina yoğunluğuna göre hanehalkı ve iş dünyasındaki potansiyel abone kalıpları Avusturya kentsel alanı için seçilmiştir. Buna göre fiber altyapı üzerinden talebe bağlı yayın (VoD), yüksek çözünürlüklü (HD) TV ve 100 Mb/s hızlarından başlayacak süper hızlı internet gibi hizmetlerin testleri gerçekleştirilecektir.

2009 yılının sonuna doğru başlanması planlanan kırsal alanlardaki VDSL2 teknolojisinin kurulumu ise yeni nesil şebekelere geçiş sürecinde düşük ek maliyetlerle yapılan yatırımlar çerçevesinde değerlendirilmektedir. Yatırımın toplam değeri 1,5 Milyar Avro'yu bulacak olup, bunun 1 Milyar Avro'su yeni nesil sabit şebekelere ve kalan 500 Milyon Avro'su ise mobil internet şebekesine olacaktır.

Aşağıda yer alan grafiğe göre Portekiz BİT pazarının 2005 – 2009 yılları arasında sürekli büyüme eğilimi gösterdiği görülmektedir.

Grafik: Avusturya BİT Pazarı, 2005–2009

Kaynak: EITO

Numara Taşınabilirliği

Aşağıdaki tabloda da görüldüğü üzere bir milyondan fazla sabit abone numarasını başka işletmecilere taşımıştır. Mobil numara taşıma işlemi ise sabit taşıma işleminin yaklaşık dörtte biri kadar olmuştur.

Tablo: Haziran 2009 itibariyle numara taşınabilirliği

Pazar	Taşınan Abone Sayısı
Sabit Hatlar	1.050.891
Mobil Hatlar	259.284
Coğrafi Olmayan Hatlar	968
Toplam	1.311.143

İSVEÇ

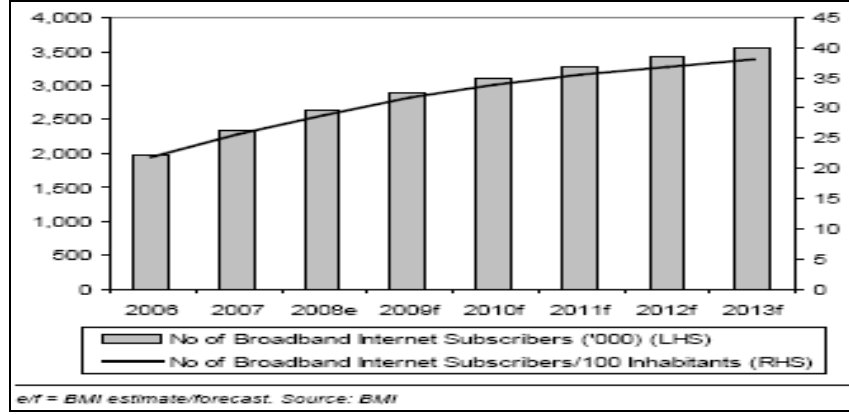
Üçlü-Hizmet ile İsveç Tasarruf Evleri

İsveç kablo işletmecisi Com Hem 326,200 kablo telefon müşterisinin yanı sıra 2009'un birinci çeyreğinin sonuna kadar 511,700 genişbant abonesinin bulunduğunu ve TV, İnternet ve ses hizmeti alan 210,200 üçlü-oyun abonesine sahip olduğunu açıklamıştır.

2009'da İsveç'in gerçek Gayri Safi Yurtiçi Hasılası (GDP)'nin %4,3'e kadar küçülmesini öngörülmüştür, bu son 30 yıldaki en büyük küçülmedir. Yerel bankacılık sisteminin zayıflaması nedeniyle küçülen kredi koşullarının, üçlü hizmet paketleri gibi yüksek kaliteli hizmetler için talep yetersizliği ve yerel tüketim gereksinimleri üzerinde negatif etki yaratması beklenmektedir. Bununla beraber, bölgede kişi başına düşen en yüksek GDP oranına sahip bulunmakta olan İsveç'in teknolojik hizmetlere yönelik talebi de yüksektir. Bu talep, 3.5G HSPA ile nüfusun %87'sini kapsayan Tele2Sweden gibi mobil işletmecilerin varlığı ile anlaşılmaktadır. Ocak 2009'da TeliaSonera, Uzun Vadeli Dönüşüm (LTE) 4G hizmetlerinin 2010'nun sonuna kadar ticari olarak başlatılacağını bildirmiştir. Bu gelişme, yakın zamanda bir LTE şebekesini konuşlandırmak için müşterek plan yapan Tele2 ve Telenor tarafından takip edilmektedir.

Buna ilaveten, durgunluk döneminde tüketicilerin para harcamamak için daha çok evde kalacağı ve sonuç olarak evde eğlence arayacakları için genişbant ve ödemeli-TV gibi ev eğlence hizmetlere yönelik ileri teknolojiler için talebin artabileceği tahmin edilmektedir.

Tablo: İsveç Genişbant Pazarına Bakış, 2006-2013

Com Hem, üçlü-oyun paketi de sunan Bredbands Bolaget ve zorunlu işletmeci TeliaSonera'dan sonra İsveç'in üçüncü büyük genişbant sağlayıcısıdır. TeliaSonera tarafından İsveç'te IPTV hizmetlerinin hızla büyüdüğü rapor edilmiştir. Com Hem'in 154 milyon SEK'lik sermaye harcamalarının bir bölümü Stockholm şebekesini sayısallaştırmak için kullanılmıştır. Üçlü-oyun paketi, ülkenin sabit-hat sektöründe düşüşü durdurmaya yardım etmiş ve genişbant abonelerinin artışı sağlamıştır. Ayrıca üçlü-oyun, işletmecilerin mobil genişbant hizmetlerinin pazarlamasına yardımcı olmaktadır. Com Hem, mobil işletmeci 3 ile ortaklığında mobil genişbant hizmetini sağlamak ve ülkede genişbant şebekeleri ortaya çıktığı için mobil ve sabit genişbant yakınsamasının önemi de artmaya başlamış bulunmaktadır.

Ericsson Kent Fiber Ağını Genişletecek ve İşletecek

Tedarikçi Ericsson'la, İsveç'in Hudiksvall kentinin sistematik ağını büyütmesi ve düzenlemesi için bir sözleşme yapılmıştır. Ericsson, açık-erişim ağ işletmecisi Zitius'un ağını 2016'ya kadar işletecektir. Bu Ericsson'un bir kentin ağını hem genişletme hem de işletmesi için ilk anlaşmasıdır. Projenin bir parçası olduğu için AkıllıUç Çoklu-Hizmet Uç Yönlendiricileri ve çekirdek ağ ürünlerine ilaveten EDA 1200 fiber-erişim anahtarı ve yeraltı bağlantı gereksinimlerini karşılayacak ve konuşlandıracaktır. Ericsson'un evlere bireysel fiber bağlantıları kurmaya başlaması için süresi Mayıs ayında dolmuş bulunmaktadır.

Hudiksvall Belediye Başkanı, Sven-Ake Thoresen, tarafından projenin Belediyenin büyük bir yatırımı olduğu ve fiber optik alanında nitelikli yüksek eğitim programları ile araştırma ve geliştirmeyi güçlendireceği belirtilmiştir.

9 Milyon'un üstünde nüfusa sahip İsveç'in, Hudiksvall kasabası sadece 15,000 kişi yaşamaktadır. Proje makro ölçüde önemli bir etkiye sahip olmamakla beraber ancak Hudiksvall Ekonomisinin büyümesine katkı sağlaması beklenmektedir. Ericsson'a göre, Hudiksvall'ın mevcut fiber ağı kasabayı "dünya çapında araştırma ve bilim çalışmaları merkezi" yapacaktır.

Açık-erişim fiber-optik ağ fikri, Yeni Nesil Şebeke (NGN)'nin konuşlanmasında çok sayıda problemi çözmesi beklenmektedir. Bölgesel şebeke yayılması, aynı ağ üzerinden rekabet eden alternatif İSS'ler için, maliyetlerin düşürülmesine yardım eden ölçek ekonomisi fırsatlı sağlayacaktır. Açık-erişim şebekeleri, pazar güçlerini kötüye kullanan büyük İSS problemini çözmektedir. Aynı bölgedeki farklı NGN'ler arasındaki rekabet, sürekli ağın gelişmesi ve bir üst modele geçilerek yenilenmesinde belirleyici bir anahtar olacaktır. NGN işletmecilerinin düzenlenmesi, adil ağ erişim ücretlerini ve sürdürülen ağ yatırımlarını garantiye almak için gelecekte de gerekli olacaktır.

Tablo: Faaliyet Alanı Düzeyinde İSS'lerin Rekabeti ile Sonuçlanan Açık-Erişim Ağı

Zitius Ortaklık	
Ses Sağlayıcıları	Adamo, Blixtvik, E-Phone, Rix Telecom, Tele2 ve Telia
Genişbant Sağlayıcıları	Adamo, Bahnhof, BIK, Bilxtvik, Bredband, E-Phone, Rix Telecom, Skycom, Tele2 ve Telia
Genişbant TV Sağlayıcıları	Canal Digital, Fast TV ve Viasat

İsveç'in çok sayıda kentinde açık-erişim ağını işletmekte ve Tele2, Viasat ve Telia gibi işletmecilere hizmet sağlamaktadır. Tedarikçilerin küresel ekonomik kriz nedeniyle pazarlığa, daha açık olması olasılığı açık-erişim şehir ağları kurmak için uygun bir zamanda olduğuna işaret etmektedir.

Belgacom İndirimli Fiyat Talep Ediyor

Reuters, Belgacom'un bazı tedarikçilerine, fiyatları en azından %20 oranında indirmelerini önerdiğini bildirmektedir. Belçika'da günlük bir gazete olan De Standaard, Belgacom'un 1 Temmuz 2009' dan itibaren daha düşük fiyatlar istediğini ve fiyatların düşürülmesi halinde, tedarikçilerin işlerini kaybetme riski bulunduğu ifade edilmektedir.

Belgacom'un mobil birimi Proximus'un hakim piyasa durumunu kötüye kullandığından dolayı rekabet kurumu tarafından 66.3 milyon Avro para cezasına çarptırılması sonrasında, Belgacom'un hakim piyasa durumunu kötüye kullanıyor olduğu iddiaları ortaya çıkmıştır. Proximus'un şebekesine toptan erişimde abonelerine rakiplerinin talep ettiği fiyatlardan daha düşük fiyat teklif ettiği konusunda şikayette bulunulmuştur. İthamda bulunulan bu ücretler 2004 ve 2005 yılına aittir.

De Standaard, Ekonomi Bakanlığının rekabet kurumundan, Belgacom'un hakim durumunu kötüye kullanıp kullanmadığını değerlendirmek amacıyla resmi olmayan bir araştırma başlatmasını rica ettiğini beyan etmektedir.

Belgacom'un marjları, gittikçe baskı altına girmektedir. Belçika hükümeti 2009 yılının sonuna kadar dördüncü mobil lisans ihalesinin yapılması düşüncesi içerisinde ki bu mobil iş dünyasından gelen gelirlerde bir fayda sağlayacaktır. Sabit hat sektörü, ki bunun %80'lik bir kısmına Belgacom sahiptir, azalma göstermektedir ve Ekim 2008'de Avrupa Komisyonu Belçika'nın telekom düzenleyicisine sabit hat fiyatlarının düşürmesi gerektiğini belirtmiştir. Genişbant sektörü, Belgacom ve Telenet'in hakimiyeti altındadır.

Belgacom işletmecileri üstündeki baskılara rağmen 2009 yılı birinci çeyrek gelirleri, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %1.5 yükselmiştir.

Tablo: Belgacom 2009 birinci çeyrek Sonuçları

	2009 Rehberi	Q109'a Göre Beyan Edilen
Toplu Gelir	yaklaşık %1 düşüş	%1.5 yükseliş
Toplu EBITDA Marjı	%32-%33 arasında	%33
Sermaye Giderleri/Gelir	%10-%11 arasında	%9

YUNANİSTAN

Suçla Mücadele İçin Mobil Aboneler Kaydediliyor

Yunan iletişim bakanı Evripidis Stilianidis; yeni mevzuat çerçevesinde, ülkedeki tüm ön ödemeli cep telefonu kullanıcılarının kimliklerinin, SIM kart etkinleştirilmeden önce, şebeke operatörü tarafından kayıt altına alınmasının gerektiğini duyurdu. AP haberine göre; meclis onayını bekleyen tasarı ile suçla geniş bir mücadele amaçlanmakta ve tüm ön ödemeli SIM kartların 30 Haziran 2010 tarihine kadar kayıt altına alınması öngörülmektedir.

TeleGeography GlobalComms veritabanına göre; 2009 yılı Mart sonu itibarıyla Yunanistan'da 19.6 milyon mobil kullanıcı bulunmakta ve bunların yaklaşık %70'i anında ödeme aboneliğini seçmiş bulunmaktadır. TeleGeography veritabanına göre dünyada diğer bazı pazarlarda, ön ödemeli abonelik sisteminin uygulanmaya başlaması ile toplam mobil kullanıcı sayısında önemsenecek miktarda düşüşler görülmüştür.